

Verslag Klankbordgroep Top Opleidingsplaatsen maart 2023

Inleiding

Dinsdag 14 maart: 39 deelnemers

Donderdag 16 maart: 31 deelnemers

In beide klankbordbijeenkomsten werd gestart met een peiling om de agendapunten te bepalen waar de meeste aandacht aan besteed moet worden. Op beide dagen kwam de volgende volgorde uit de peiling:

- Wijzigingen toewijzingssystematiek & signalen over effecten
- Marsroute
- Evaluatie

Leeswijzer:

1. Signalen
2. Vragen nieuwe toewijzingscriteria
 - a. Over samenwerkingsverbanden
 - b. Over sectoren
 - c. Over beschikt HOV
 - d. Overig
3. Marsroute
4. Evaluatierapport samenwerkingsverbanden

1. Signalen

- Zorgen over de toewijzing van subsidie met aanpassing in het systeem voor de kleinere sectoren zoals revalidatie en gehandicaptenzorg.
Reactie: De verdeling over sectoren blijft overeind, op basis van de cijfers van het Capaciteitsorgaan. Als kleinere sector blijft het opleiden in samenwerkingsverband een goede optie.
- Het proces (grote wijziging in november aankondigen en dan in maart ineens nog een wijziging) is voor het veld problematisch. Een voorbeeld van een negatieve consequentie: "In een nieuw samenwerkingsverband komt de samenwerking onder druk komt te staan nu op het laatste moment deze wijzigingen in de toewijzingssystematiek zijn gedaan. Zodra subsidie schaars is door beperkt HOV van het samenwerkingsverband, worden de diverse partijen sneller gericht op eigen belangen en is samenwerking moeilijker. De regiehouder komt dan in een vervelende positie van degene die de knoop moet doorhakken met betrekking tot de bonusplekken. Als dit bekend was geweest, was het wellicht slimmer om een jaar te wachten met het samenwerkingsverband of hadden we de andere partijen tijdig kunnen informeren over het risico."
Reactie: Het proces verdient inderdaad geen schoonheidsprijs. De druk op de planning was al groot, toen VWS aangaf eind 2021 dat onbeschikte opleidingsplaatsen niet langer deel uit mochten maken van de berekening van het HOV en dat er rekening gehouden moest worden met sectoren. In de doorlooptijd van een jaar een nieuwe toewijzingssystematiek ontwikkelen is niet evident. Toen VWS aangaf het eerste voorstel voor nieuwe toewijzingscriteria (de toewijzing op basis van beschikt HOV, met een oproep aan het veld om rekening te houden met de door het Capaciteitsorgaan te leveren referentiecijfers omtrent sectorverdeling en in

samenwerking op te leiden), onvoldoende te achten, moest er afgelopen zomer onder grote druk een nieuw voorstel worden uitgewerkt. Dit zette de planning (nog verder onder druk, waardoor de uiteindelijke consultatieronde (die juridisch een vereiste is) pas eind 2022 tot begin dit jaar kon plaatsvinden. Uiteindelijk waren er dusdanig veel reacties, dat een aanpassing aangewezen leek. Omdat de contouren nu al helder zijn, hopen we dit jaar tijdig een nieuw voorstel voor aanpassing en consultatieronde te kunnen plannen.

- Een signaal is het naar de toekomst beter/meer meenemen van de opmerkingen die uit de praktijk (bv vanuit LPO/brancheorganisaties) komen. Zodat plotselinge beleidswijzigingen minder nodig zijn.

Zie bovenstaande reactie

- Waar ik de meeste moeilijkheden ervaar is het verschil tussen de eisen van de hoofdopleiders en de eisen van de vorm van het samenwerkingsverband. Er wordt nu gekeken naar gelijkwaardige verdeling tussen instellingen die zelfstandig kunnen opleiden en niet. Alleen worden nu alle GGZ-instellingen gezien als zelfstandige opleidingsinstellingen, maar die zijn dat niet.

Reactie: De criteria van TOP, ontwikkeld door de veldpartijen bij het ontstaan van de proeftuinen, zijn gericht op gelijkwaardigheid in samenwerking tussen zelfstandig opleidende partijen en partijen die niet zelfstandig kunnen opleiden, én het bedienen van de kleinere sectoren daarin. Dat is een ander uitgangspunt dan die van de hoofdopleiders, die de kwaliteit van opleiden als uitgangspunt hebben. Het signaal is desalniettemin helder; komend jaar is het van belang om afstemming te zoeken hieromtrent.

- Als signaal zou ik nog willen meegeven dat het voor kleinere instellingen erg moeilijk is om een samenwerkingsverband te vormen, daar waar de grotere instellingen elkaar al snel gevonden hebben.

Reactie: de criteria om erkend te worden als regionaal samenwerkingsverband zijn er juist op gericht om kleine instellingen een opleidingsplek te kunnen bieden. Dat dit in de praktijk niet altijd lukt is natuurlijk jammer, maar TOP kan alleen stimuleren hierop vanuit haar rol.

Hopelijk kan dit binnen APV beter geadresseerd worden. Het is wel van belang om hier op te merken dat het met de huidige krapte aan gesubsidieerde opleidingsplaatsen het simpelweg niet haalbaar is dat iedereen gesubsidieerd kan opleiden.

2. Vragen nieuwe toewijzingscriteria

Rond samenwerkingsverbanden

- Klopt het dat de nieuwe, goedgekeurde samenwerkingsverbanden, toch voorrang krijgen bij het toewijzen van plekken? Kunt u uitleggen/ toelichten hoe de 20% bonus werkt en wat is de impact van extra samenwerkingsverbanden op het aantal bonusplaatsen?

Antwoord: Nee wel bonusplekken; meer samenwerkingsverbanden die op 8 of meer beschikte plaatsen uitkomen, betekent meer plekken die vooraf worden 'afgeroomd' om te verdelen als bonus onder de samenwerkingsverbanden plus verdere uitleg.

- Hoe werkt de verdeling over de samenwerkingspartners?

Antwoord: Dat is niet aan TOP, het samenwerkingsverband verdeelt zelf de bonusplekken, nu worden in de praktijk bonusplekken vaak gegeven aan de partners in het samenwerkingsverband die zelf geen plek toegewezen kregen (met uiteraard voorkeur voor de 50/50% uitwisseling)

- Is er nu dan in principe geen verschil tussen een proeftuin en een regionaal samenwerkingsverband?

Antwoord: Er is niet langer sprake van proeftuinen, daarvoor bestaan de erkende samenwerkingsverbanden nu te lang. We spreken over regionale samenwerkingsverbanden, daar zijn de voormalige proeftuinen onderdeel van.

- Praktische vraag: als we nu nog niet weten hoeveel we uiteindelijk krijgen, weten we ook nog niet hoeveel we kunnen inbrengen in een samenwerkingsverband. Dat wordt dus pas mei, als ik het goed heb gehoord. TOP lijkt echter een strakkere deadline te hebben, waardoor we mogelijk (te laat) plekken moeten terugtrekken., Hoe werkt dat?

Antwoord: Wanneer je voor minder plekken een toewijzing krijgt dan je hebt aangevraagd hoef je de niet-toegewezen plaatsen niet meteen in te trekken. Mogelijk zijn er nog plaatsen te verloten in juli aan het eind van het toewijzingsproces. Bij de opleidingsinstellingen gereserveerde niet-beschikte plaatsen moeten natuurlijk wel afgezegd worden voor 1 oktober.

- En: Klopt het dat in het geval dat in een samenwerkingsverband 1 samenwerkingspartner toch een plek niet kan invullen (vanwege geen subsidie) en het gezamenlijk volume zakt onder de 8, dat dan de overige samenwerkingspartners het recht op hun beschikte plekken verliezen? *Antwoord: Nee, de toewijzing is aan de individuele POI en blijft staan. Als je onder de 8 komt als samenwerkingsverband, krijg je alleen geen bonusplekken.*

- Gaan de nieuwe samenwerkingsverbanden dan wel of niet meteen uitwisselen?

Antwoord: Als men niet boven de 8 plekken uitkomt worden er geen bonusplekken toegewezen en doet het samenwerkingsverband formeel niet mee als regionaal samenwerkingsverband in de toewijzing. Of zij alsnog besluiten uit te wisselen, is aan het samenwerkingsverband. Bij toekenning van bonusplekken is uitwisseling verplicht.

- Hoeveel extra goedgekeurde 'proeftuinen' zijn erbij gekomen in vergelijking met 2023.

Antwoord: Ongeveer 25, waarvan voor een deel niet zeker is dat deze boven de vereiste 8 plaatsen uitkomen.

- Dus trede 2 wordt deels toegepast?

Antwoord: Nee, maar regionale samenwerkingsverbanden hebben wel het voordeel van de oude regeling met bonusplekken die wordt gehandhaafd in plaats van trede 2.

- Wat moet je doen als je lid wil worden van een samenwerkingsverband als je in een randgebied zit en daar de enige POI bent. En de dichtstbijzijnde samenwerkingsverbanden zitten vol. Jammer dat er geen oplossing is voor POI-en in de randgebieden. Wij mogen voorsnog van onze organisatie niet meer opleiden sinds de invoering van de nieuwe systematiek. Dit heeft te maken met het feit dat onze organisatie deze keuze heeft gemaakt doordat onze kans op subsidie nu nihil is, en dat komt door de invoering van de nieuwe systematiek.

Antwoord: door de laatste aanpassingen is er nu meer tijd om samenwerkingsverbanden te vormen, en is de kans op opleidingsplaatsen voor niet- samenwerkingsverbanden dit jaar groter. Het advies dat TOP geeft aan POI-en die samenwerkingspartners zoeken is om bij het opleidingsinstituut na te gaan waar er nog POI-en in de omgeving zijn. Het is in elk geval goed om dit signaal ook mee te nemen in de monitoring van de effecten van de nieuwe toewijzingscriteria.

- Komen er dan richtlijnen voor verdeling van de opleidingsplekken binnen de regionale netwerken? Ik bedoel - bijvoorbeeld welke sectoren wel en niet gelinkt kunnen worden, of moet alles kunnen.

Antwoord: wanneer de netwerken zijn aangemeld bij TOP en ze voldoen aan de criteria, dan is het onderling verdelen aan het netwerk zelf. Richtlijnen daarvoor geven valt buiten de bevoegdheden van TOP.

Rond sectoren

- Kun je inschatten hoeveel verschuiving zal plaats vinden op basis van de sectorindeling?
Antwoord: Dit is afhankelijk van de instroomaantallen vanuit VWS en de daarbij behorende sectorverdeling van het Capaciteitsorgaan. TOP Opleidingsplaatsen maakt daar een vertaling op om te komen tot de verdeling van opleidingsplaatsen. De gedetailleerde beschrijving vindt u in het definitief toewijzingsprotocol 2024: [Definitief toewijzingsprotocol-2024 V-2.2-a-voor-publicatie-28-2-2023-DEF.pdf \(top-opleidingsplaatsen.nl\)](#)
- Zijn de cijfers van het capaciteitsorgaan bekend?
Antwoord: Het rapport van het capaciteitsorgaan is openbaar.
- Ongeveer 25 van de 30 aangemelde regionale samenwerkingsverbanden hebben een Go gekregen (d.w.z. ze voldoen aan de criteria). Wat betekent dat voor de toewijzing van 2024., gaan ze mee in de bonusplekken?
Antwoord: ze gaan mee in de bonusplekkenregeling, mits zij komen tot 8 beschikte opleidingsplaatsen. Voor een aantal nieuwe samenwerkingsverbanden wordt dit een spannende. Pas als een samenwerkingsverband aan minimaal 8 plaatsen komt, komen ze in aanmerking voor bonusplekken.
- Er zijn instellingen die zo veel sectoren geïntegreerd hebben dat ze een samenwerkingsverband zijn maar onder 1 rechtspersoon. Ze voldoen nu echter niet aan de criteria. Komen er aanpassingen voor 2025 wat de samenwerkingsvormen betreft, bijvoorbeeld voor de geïntegreerde GGZ-instellingen?
Antwoord: deze vraag is vorig jaar in aanloop naar de wijzigingen ook veel gesteld. Op dit moment is dat technisch niet mogelijk, om deze te onderscheiden; je zou dan op leerroute niveau moeten gaan kijken. Dit is wel een thema om mee te geven aan het programma APV.
- Eerder werd met betrekking tot samenwerkingsverbanden aangegeven dat er verschillende sectoren vertegenwoordigd moesten zijn, nu lees ik dat het gaat om verschillende sectoren in verschillende praktijkopleidingsinstellingen. Hoe werkt dat als een praktijkopleidingsinstelling meerdere sectoren zelf in huis heeft? Moeten er dan toch samenwerkingsverbanden worden aangegaan met andere praktijkinstellingen?
Antwoord: dat klopt inderdaad.
- Dit heeft gigantische consequenties voor dergelijke instellingen met een enorme historie aan opleiden.
Antwoord: dat hoeft niet wanneer men ook buiten de eigen Praktijkopleidingsinstelling in samenwerking gaat opleiden.
- Techniek zou toch niet mogen winnen van inhoud. Is er niet een oplossing voor te bedenken. Bijvoorbeeld de groep een andere classificatie te geven. Dus naast GGZ, revalidatie, jeugd ook geïntegreerd GGZ te benoemen.
Antwoord: er zijn beperkingen in wet- en regelgeving, en de classificaties. Aangezien deze wijziging om een korte termijn oplossing gaat, in afwachting van de resultaten van Programma APV, is het niet effectief om daar grote wijzigingen in aan te brengen zolang het grote plaatje voor de lange termijn nog niet helder is (doorvoeren van dergelijke wijzigingen is een ingewikkeld en tijdrovend proces).
- Waarom worden vrijevestigde praktijken als aparte sector gezien en niet als sector GGZ?
Deze vraag is vorig jaar in aanloop naar de wijzigingen ook veel gesteld, en hier zijn in het verleden al vaker discussies overgevoerd. De werkomgeving van een vrijevestigde praktijk is anders dan van een grote instelling; een kleine setting draagt bij aan de gedifferentieerde werkervaring. Ook dit lijkt een onderwerp voor de langetermijn agenda te zijn.

- Kunnen jullie komend jaar overwegen jullie 'sectorverdeling' aan te passen, zo is het 'beleidsrijk'?
Antwoord: zie antwoord hierboven.
- Wat betekent het dat er eerst naar de sectorverdeling wordt gekeken? *Antwoord: het Capaciteitsorgaan heeft onderzocht hoe de verwachte groei zal zijn over de sectoren over de komende 30 jaar. Middels een rekenformule (zie het toewijzingsprotocol) vertaalt TOP deze groei naar verdeling van opleidingsplaatsen over de sectoren.*

Rond beschikt HOV

- Waarom wordt geen HOV van instellingen met ongesubsidieerde plekken meegenomen?
Antwoord: Wat betreft het onbeschikt HOV: dit is een besluit van VWS op basis van de al eerder genoemde Europese regelgeving.
- Als je HOV te laag is geweest voor een gesubsidieerde plek, hoe moet dat dan nu, als het ook nog lastig is geweest om in een samenwerkingsverband aan te sluiten (omdat je niet bijdraagt aan aantal gesubsidieerde plekken)?
Antwoord: de proeftuinen van destijds zijn gestart om juist ook andere partijen de kans te geven om op te leiden. Door de bonusplekkenregeling, wordt in de praktijk vaak een plaats toegekend aan een van de samenwerkingspartners die op basis van het HOV geen plaats toegewezen heeft gekregen. Helaas horen we vaker dat samenwerkingsverbanden vol zitten, omdat er een zekere balans moet zijn tussen sectoren en de grootte behapbaar moet blijven (organisatorisch). Een nieuw samenwerkingsverband vormen zou een oplossing kunnen zijn. Vanaf volgend jaar wordt trede 2 alsnog ingevoerd, en speelt HOV voor een samenwerkingsverband een minder grote rol.
- Mag je nog wel onbeschikt opleiden in 2024?
Antwoord: onbeschikt opleiden is niet verboden.

Overig

- Hoe gaat de toewijzing nu als je geen samenwerkingsverband hebt? Is dit op dezelfde manier zoals voorgaande jaren?
Nee, de opleidingsplaatsen worden eerst verdeeld over sectoren en vervolgens op basis van beschikt HOV (historisch opleidingsvolume). Alleen de trede samenwerkingsverbanden wordt uitgesteld tot volgend jaar en in plaats daarvan valt TOP terug op de 'oude' bonusplekkenregeling.
- Moet de psychotherapeut ook mee in het samenwerkingsverband? (Lijkt te staan in toewijzingsprotocol)?
Antwoord: nee, enkel de GZ-psycholoog
- Waar kan ik de afbakening van de regio's vinden?
Antwoord: op dit moment is er geen afbakening van regio's. Mogelijk komt dit vanuit P-APV in de toekomst.
- Ik ga ervan uit dat er nog een bestuurlijke afstemming met de FGzPt komt hierover. Is dat correct? Dan bewaar ik mijn vragen voor daar.
Antwoord: dat is correct.

3. Marsroute

- Nadeel van meedenkgroep is dat bv in LPO kleinere POI-en/sectoren niet vertegenwoordigd zijn.

Reactie: LPO geeft zelf aan dat dit voor kleinere sectoren wel het geval is. Voor kleine instellingen die zelf geen P-opleiders hebben is dit wel een punt. . We nemen dit signaal mee, en bekijken we hoe we ook de kleinere POI-en goed meenemen. De klankbordbijeenkomsten zijn voor iedereen toegankelijk en het is tevens mogelijk om rechtstreeks contact op te nemen met Paul en Marike of met TOP. Vorig jaar is dit ook gebeurd.

- VWS zet druk op nieuwe beroepenstructuur moet per 2025 geïmplementeerd zijn, dus in de marsroute staat aansluiten daarop nu te laat.

Reactie: waardevolle informatie, we zullen dit verder nagaan en de marsroute daarop aanpassen

4. Evaluatie:

- Als deelnemer aan meerdere samenwerkingsverbanden, kon er maar één lijst ingevuld worden. Hierdoor twijfels aan representativiteit resultaten evaluatieonderzoek.
Dat klopt inderdaad, hier is bewust voor gekozen, om een POI die veel samenwerkingsverbanden heeft niet voor elk los samenwerkingsverband een lijst in te laten vullen. Dit zou een te grote belasting zijn. In de lijst is wel gevraagd of er meerdere samenwerkingsverbanden zijn. Toch zijn wij van mening dat de bevindingen een goed beeld geven van de ontwikkelingen in de vorming van samenwerkingsverbanden. Het beeld hebben we tevens getoetst in diverse gremia, zoals meedenkgroep en opleidingsinstituten, en daar als herkenbaar werden geduid. Bovendien heeft er verdieping op de vragenlijst plaatsgevonden middels focusgroepen.